Ceza Bölümü 2004/27 E., 2004/27 K.

- **JANDARMA KOMUTANI HAKKINDA İDARİ (MÜLKİ) GÖREVİNDEN DOLAYI AÇILAN DAVA**

- 353 S. ASKERİ MAHKEMELER KURULUŞU VE YARGILAMA USULÜ K... [Madde 9]
- 2803 S. JANDARMA TEŞKİLAT, GÖREV VE YETKİLERİ KANUNU [Madde 7]
- 2803 S. JANDARMA TEŞKİLAT, GÖREV VE YETKİLERİ KANUNU [Madde 15]

"İçtihat Metni"

OLAY : Bingöl/Yayladere İlçe Jandarma Komutanlığına bağlı Dalbasan J. Krk. Komutanlığı emrinde Karakol Komutanı olarak görevli sanık J. Astsb. Üçvş. Murat Ünlü'nün, Ağustos-Eylül 2000 tarihlerinde, Karakolda, yazlık ve kışlık erbaş ve er gazinosu yapmaya karar verdiği, Dalbasan köyü okulunun ve boş bir evin çatısını söktürerek çıkan malzemeyi inşaat işinde kullandığı, aynı köyden on adet kavak ağacı ile Karakola yakın elektrik direklerini kestirerek bunları da inşaat ve onarım işinde kullandığı, böylece, memuriyet nüfuzunun sair suretle kötüye kullanılması suçunu işlediği ileri sürülerek, eylemine uyan Askeri Ceza Kanunu'nun 115/1, 80. maddeleri uyarınca cezalandırılması istemiyle 8. Kolordu Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 4.4.2001 gün ve E: 2001/123, K: 2001/217 sayılı iddianamesiyle kamu davası açılmıştır.

8. KOLORDU KOMUTANLIĞI ASKERİ MAHKEMESİ: 23.1.2003 gün ve E: 2003/43, K: 2003/10 sayıyla; sanığa yüklenen eylemin, Türk Ceza Kanunu'nda düzenlenen 240. maddede yazılı memuriyet görevini kötüye kullanmak suçunu oluşturabileceği, ancak suçun asker kişiler aleyhine, askeri mahalde ya da askerlik hizmet ve görevleriyle ilgili olarak işlenmediği, bu nedenle yargılama görevinin adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, temyiz edilmeyen karar kesinleşerek, dava dosyası, Yayladere Asliye Ceza Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

YAYLADERE ASLİYE CEZA MAHKEMESİ: 26.2.2004 gün ve E: 2003/3, K: 2004/2 sayıyla; sanığın, yüklenen eylemleri karakolun inşaat ve tamirat işleri için gerçekleştirdiği ve ilgili malzemeleri karakolda kullandığı, karakolun bakım ve onarım işleri ile ilgilenmenin Karakol Komutanının görev ve sorumlulukları arasında yer aldığı, bu nedenle eylemin askerlik görevi ile ilgili olduğu ve memuriyetinin nüfuzunu kötüye kullanmak mahiyetinde olduğu, bu nedenle yargılama görevinin askeri yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, kararın temyiz edilmeyerek kesinleşmesi üzerine, dava dosyası, Yayladere Cumhuriyet Başsavcılığı'nca, Mahkememize gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümünün, Tülay TUĞCU'nun Başkanlığında, Üyeler; Süleyman ÖZCAN, İhsan AKÇİN, Muvaffak TATAR, Erol KÜÇÜKARSLAN, Hasan DENGİZ, M. Sadık LİMAN'ın katılımlarıyla yapılan 1.7.2004 günlü toplantısında, Raportör-Hakim G. Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Askeri Yargıtay Başsavcı Yardımcısı Derya YAMAN'ın, davanın çözümünün adli yargı yerinin görev alanına girdiğine ilişkin yazılı ve sözlü açıklamaları dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

USULE İLİŞKİN İNCELEME:

Yapılan incelemede, usule ilişkin işlemlerde 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'da belirtilen süre ve biçim yönünden bir eksiklik görülmemiştir. Askeri ve adli yargı yerleri arasında Yasa'nın 14. maddesinde öngörüldüğü biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuştur. Esasa ilişkin inceleme yapılmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

ESASA İLİŞKİN İNCELEME:

353 Sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu Ve Yargılama Usulü Kanunu'nun "Askeri Mahkemelerin Görevleri" başlığı altında düzenlenen İkinci Bölümünde yer alan "Genel Görev" başlıklı 9. maddesinde; "Askeri Mahkemeler Kanunlarda aksi yazılı olmadıkça asker kişilerin askeri olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine veya askeri mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler" denilmektedir.

"Askeri suç" ise öğretide ve uygulamada:

a) Unsurları ve cezalarının tamamı Askeri Ceza Kanunu'nda yazılı olan, başka bir anlatımla, Askeri Ceza Kanunu dışında hiçbir ceza yasası ile cezalandırılmayan suçlar,

b) Unsurları kısmen Askeri Ceza Kanunu'nda kısmen diğer ceza yasalarında gösterilen suçlar,

c) Türk Ceza Kanunu'na atıf suretiyle askeri suç haline dönüştürülen suçlar, olmak üzere üç grupta mütalaa edilmektedir.

Sanık, Jandarma Personeli olduğuna göre, Jandarmanın hangi nitelikteki görevler ile görevlendirildiğine ilişkin yasal düzenlemenin göz önünde tutulması, suça konu olayın meydana geldiği sırada yerine getirilmekte olan görevinin ise, Yasa'da belirtilen görevlerden hangisine uygun olduğunun incelenmesi gerekmektedir.

2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev Ve Yetkileri Kanunu'nun 7. maddesinde, Jandarmanın sorumluluk alanlarında genel olarak görevleri:

a) Mülki görevleri;

Emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, kaçakçılığı men, takip ve tahkik etmek, suç işlenmesini önlemek için gerekli tedbirleri almak ve uygulamak, ceza infaz kurumları ve tutukevlerinin dış korunmalarını yapmak,

b) Adli görevleri;

İşlenmiş suçlarla ilgili olarak kanunlarda belirtilen işlemleri yapmak ve bunlara ilişkin adli hizmetleri yerine getirmek,

c) Askeri görevleri;

Askeri kanun ve nizamların gereği görevlerle Genelkurmay Başkanlığı'nca verilen görevleri yapmak,

d) Diğer görevleri;

Yukarıda belirtilen görevler dışında kalan ve diğer kanun ve nizam hükümlerinin icrası ile bunlara dayalı emir ve kararlarla Jandarmaya verilen görevleri yapmak, şeklinde sayılmıştır.

Jandarma Teşkilatı Görev Ve Yetkileri Yönetmeliğinin "Mülki Görevlerin Esasları" başlığı altında düzenlenen 45. maddesinde; "Jandarma: a)Halkın can, ırz ve malını korur,... c) Asayişi ve gerek kamunun, gerekse kişilerin güvenliğini ve konut dokunulmazlığını korur,... e) Kamunun huzur ve sükununu bozan; kanunlara, nizamlara ve kamu düzenine aykırı bütün eylemlerin işlenmesine; yasa ve nizamlar gereğince engel olur." "Mülki Görevlerin Yürütülüş Esasları" başlığı altında yer alan 46.c maddesinde,"Jandarma mülki görevlerini esas alarak; "Hizmet sırasında dikkatli ve uyanık bulunarak herhangi bir suçun işlenip, işlenmediğini araştırmak, Devlete, kamu veya kişilere, mal ve eşyalara yönelik tehlike, sabotaj, kaza vb. durumlarda gecikmeksizin yardım etmek; kanuni gereğini yerine getirmek, şeklinde yürütür" denilmekte aynı Yönetmeliğin " Başlıca Mülki Görevler" başlığı altında " Halkın Can, Irz ve Malının Korunması" adı altında düzenlenen 50. maddesinde, "Halkın can, ırz ve malının korunması konusunda; genel ve koruyucu önlemler alınması esastır. Kişisel koruma ve kollama ancak, kanun ve nizamlarda özel hüküm bulunması durumunda veya özel nitelik taşıyan durumlarda, yetkili mülki amirin istemiyle yerine getirilir.

Haklı savunma (meşru müdafaa) ve silah kullanma konusuna ilişkin olarak, kanun ve nizamlarda yer alan hükümler göz önünde tutulur.

Türk Ceza Kanunu ile diğer kanunların, mülkün himayesine ve mal güvenliğine ilişkin olarak konulmuş hükümleri gereğince, alınacak önlemler ve denetimler kendi görev ve sorumluluk alanında jandarma tarafından yürütülür" hükmüne yer verilmekte, 53. maddesinde, "Kişilerin yerleşmek ve barınmak amacıyla oturdukları yerler ile bunların eklentileri konut olup, konut dokunulmazlığı, buralarda yerleşen insanların yuva huzurunu sağlayan bir güvencedir. Bu amaçla jandarma; kendi görev ve sorumluluk alanı içinde:

e) Bütün yurttaşların konutlarını kural olarak, genel kollama ve koruma önlemleri alarak korumakla"... yükümlüdür, kuralı düzenlenmiş bulunmaktadır.

Olumsuz görev uyuşmazlığına konu kamu davasında; Dalbasan Jandarma Karakol Komutanı olarak görevli Jandarma personeli olan sanığın, yüklenen eylemi 2803 sayılı Yasa ve Yönetmelik hükümleri uyarınca, emniyet ve asayiş ile kamu düzenini sağlamak, korumak ve kollamak, olan görevlerin kötüye kullanılmasından ibarettir. Bu görevlerin de Jandarmanın mülki görevleri arasında yer aldığı açıktır.

2803 sayılı Yasa'nın 15. maddesinde, Jandarma personelinin askeri görevleri dışında kalan görevleri sırasında işledikleri suçlar nedeniyle adli yargı yerinde yargılanacakları kuralı düzenlenmiş bulunmaktadır. Bu durumda, asker kişi sanığın mülki görevleri sırasında işlediği ileri sürülen suç nedeniyle adli yargı yerinde yargılanması gerekir.

Açıklanan nedenlerle, sanık hakkında açılan kamu davasının adli yargı yerinde görülmesi ve Yayladere Asliye Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmektedir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGI yerinin görevli olduğuna, bu nedenle Yayladere Asliye Ceza Mahkemesi'nin 26.2.2004 günlü ve E: 2003/3, K: 2004/2 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 1.7.2004 günü KESİN OLARAK OYBİRLİĞİ ile karar verildi.